

Прилог кон проучувањето на семантичките промени во лексиката на новиот завет – општи христијански термини

Марија Чичева- Алексиќ
Институт за старословенска култура, Скопје
maralyu@yahoo.com

Клучни зборови: Нов завет; семантичка промена; христијански термини; семантички заемки; семантички преведенки; специјализација на значењето; терминологизација.

Трудот укажува и упатува на феноменот на семантичката промена како на фактор кој доведува до одредени поместувања и промени на лексичкиот фонд во даден јазик. Акцентот е ставен на прикажувањето на претпоставките кои доведуваат до промена на значењето кај зборовите *ἀνάστασις, ἀνάληψις, ἄφεσις, μετάνοια, βαπτίζω, κηρύσσω, κλήσις, ἐκλογή, πλήρωμα, ἐπιστροφή, ἐγκράτεια*. Овие зборови се одбрани според претходно определен тематски и хронолошки критериум. Поделени на примарни и секундарни, овие термини во наведениот труд служат : како предмет за истражување на семантичките промени кај христијанските термини; за воочување на она значење кое во грчката книжевност се појавува како најстаро и за неговото понатамошно споредување со значењето кое истиот збор го има во Новиот завет; за компаративно и хронолошко следење на семантичката развојна линија која се завршува во Новиот завет. Истовремено, наведените зборови се споредени со значењата кои се појавуваат кај некои автори кои пишуваат на грчкото *κοινή*, а кои хронолошки се современи на периодот на настанувањето на Новиот завет. Даден е и посебен преглед на значењето на секој од овие христијански термини во Новиот завет и тоа во нивната контекстуална употреба. Се приложува не само парцијалното истражување на фреквентноста и конзистентноста на употребувањето на терминолошкото значење на испитуваните зборови, туку и нивното споредување со значењата на зборовите кои се носители на истата семантема во Новиот завет. Извршено е и споредување на семантичката вредност на овие зборови со зборовите кои се појавуваат како нивни синоними. На крајот од секое конкретно истражување испитуваните се споредуваат со нивните преводни еквиваленти во латинскиот и во црковнословенскиот јазик.